

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.**Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1 szám a. a könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata . . . 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Mi a teendő?

Rimaszombat érdemekben megöszült polgármestere, megrongált egészségére való tekintettel, közelébb benyújtotta nyugdíjba helyezése iránti kérvényét. Sajnálattal vettünk e hírről értesülést, hisz a jó öreg Gyuri bácsi nélkül a fekete sasos házaat alig is tudjuk képzelni.

Harminczhárom teljes évet s néhány hónapot töltött ő a polgármesteri széken s szellemi és testi erejével őszintén, igazán szíven viselte városa érdekeit; igyekezett a várost és lakosságát a tudás és vagyonosság terén tőle telhetőleg emelni, és ha ez neki nem sikerült oly annyira, a mint azt az ő nemes szíve, eszmék megtestesítéseért lelkesedő fiatalos lelkülete óhajtott volna, — bizony annak nem oka, mert meg kell vallani, több városunk falai között a conservatív gondolkodásu, sem mint a tetterős férfiu! Mi szívből óhajtuk a közélet küzdterének porondjáról lelépő tisztas alaknak, hogy jól megérdemelt nyugalmaiban magát — azon közszeretben, melyet keveseknek sikerül hozzá hasonlóan megszerezni, — sokáig érezze jól, hogy láthassa eszméi megtestesülését s találja meg önzetlen boldogságát szülő városa boldogulásának szemléletében. Isten áldása kísérje lépteit!

Hogy Szabó György polgármester állásáról lemondott, illetve nyugdíjba helyezését kérelmezte, csak hallomásból tudhatjuk, mert ezen tényről a város képviselő-testületéhez bejelentés mai napig beadva nem lett, — vagy ha igen, annak publicitása céljából a közgyűlés össze nem hivatott, s ennek daczára, máris megindultak a combinációk a jövőre nézve: ki lenne legméltóbb a város főtisztviselésének betöltésére, s ha a közakarat a jelenlegi főjegyzőt emelné e diszes helyre, ki választassék meg főjegyzőnek?

Ember volna itt elegendő, nem fájhat fejünk miatta, hisz ha csak a város házaat szétnézünk, ott látjuk jóval több, mint 20 éves szolgálati multtal Nagy Ferenczet, e kitűnő közigazgatási tehetséget, ki a polgármesteri teendők vitelénél eddig is bőven segédkezett; ott látjuk id. *Badiny* Gyulát, a város puritán becsületességü, ifju erővel és

erélylyel megáldott rendőrfőkapitányát, kit hasonló szülővárosa iránt táplált szeretete szőlított el a sokkal jövedelmezőbb ügyvédkedés mellől; de látunk többeket is, a kik hivatottak, mert a választó-közönség körében jelöltül emlegetik a *Percz* Sámuel kir. közjegyzői helyettes ifjui lelkesedéssel teljes személyét; sőt nagyban foglalkoznak azon eszmével is, hogy a polgármesteri székbe *Bodon* József helybeli ügyvédet, a „Petőfi társaság“ jeles tagját volna jó megnyerni, a kinek személye városunk falai között szintén közkedveltségnek örvend.

Városunk — valljuk meg — elég nehéz viszonyok közt van; férfura van itt szükség, ki lelket öntsön a köz- és társadalmi életbe, ki fel tudja fogni hivatását egy vármegyei székhelynek, tudjon irányítani, de tudjon teremteni is; mert a mi életünk jelenleg csak vegetáció. Nem elég a mindennapi ügyeket jól-rosszul elintézni; a jövő polgármesterének hivatásában állandó a város és polgársága anyagi előrehaladásához biztos alapokat szerezni; teljes erővel oda működni, hogy meglévő előnyeink kezeink közül ki ne essenek, a hiányzókat megszereztessenek.

Városunknak nincs helyőrsége, nincs egyetlen gyára, avagy egy nagyobb szabásu ipartelepe; jajgatunk, hogy kisiparosaink pusztulnak, ezzel karöltve szegényedik lakosságunk; jól tudjuk, hogy a földmívelés, szomorú közigazgatási viszonyaink között nevezetesebb lendülettel nem kecsesget; s látjuk, hogy ott az élet, ott a vagyon, hol a gyárak kéményei füstölnek; de nincs elég bátorságunk szakítani a mult emlékeivel s nem igyekszünk jobba tenni helyzetünket, noha látjuk hová fejlődött rövid másfél évtized alatt a siralmas talaju, eladósodott kis Likér község lakosságának vagyoni helyzete az ott felállított vas-kohó üzeme által! Oly emberre van itt szükség, ki ily irányban akar és tud sikeres működést kifejteni s e feladat nem is oly nehéz, ha tudjuk azt, hogy Rimaszombat városnak mily szép vagyont jutott osztályrészül s ha nem feledjük azt, miként a hasznos beruházásokra fordított községi pótdadó a befektetőnek busásan meghozza gazdag

kamatját. De e mellett oly férfit is igényelünk, a ki a városi tisztikar érdekeit hasonló szíven tudja viselni, legyen ő igazságos atyja az alá helyezett tisztársaknak, buzdítója, bátorítója, de egyszersmind fegyelmezője is; előkelő állásában harag, ellenszenv vagy bosszu ne vezesse, visszavonásban tisztársa bármelyikével ne legyen, másoknál pedig ilyet meg ne tőrjön, mert a közérdek a legelső s a tisztviselők közötti visszavonás e városnak is ártalmára volna, és azt egy helyesen működő képviselő-testület meg nem engedheti.

És ha a szerenese városunk jeles főjegyzőjét keresvén fel, — a közbizalom a polgármesteri székbe ülteti s ilyen formán a főjegyzői szék is megüresedik, erre nézve ismét csak azt hangoztatjuk, hogy ez előkelő tisztviselés betöltésénél a szavazó közönséget ne az atyafiságos és barátságos érzelmek vezessék, hanem a város jól fel-fogott érdeke.

A városi főjegyzői állás a város szerveztében elsőrangú fontosságú; ide nem ujoncz, hanem egészen kész, — s a közigazgatás minden ágazatában teljes jártassággal bíró férfi helyezendő még azon esetben is, ha ily egyén — a mit nem hiszünk — a város falain belül nem volna található.

Sokat kívánunk tehát; de vajjon akad-e, ki e kívánalmakkal szemben, a valóban nyomorúságos javadalmazásért hajlandó e sisifusi munka végzésére. Mi azt hisszük, hogy alig. Vége van azon időnek, a midőn a tisztviselői állás nobile officium volt; ma már élethivatás, súlyos teendővel, terhes felelősséggel. Napjainkban az ugynevezett tyuk-prókátor is megkeres pár ezer forintot, s mi azt óhajtuk, hogy e város polgármestere anyagi gondokkal ne küzdjön; biztosítva legyen számára a mindennapi tisztességes megélés, legyen gondoskodva megfelelő lakásáról, láttassék el hivatalos állásával kapcsolatos representationális kiadásainak fedezésével, — s ha mindezekről gondoskodva lesz, úgy nem kell tartanunk, mert a megfelelő egyének jelentkezni fognak; s akkor, ha az anyagiakról gondoskodva

TÁRCSA.

Hajnalban . . .

Piros hajnalba, nyájas enyhe fény
Lágy hervadás ölelte hajnalon
Kint bolyongok tarolt avar-mezőn,
Kopár halom, mohos szirt oldalon.

Kopár halom, avar mező ölen
Hervadt virág, omló haraszt köszönt.
Beteg világ, száz-száz hideg, rideg
Haraszt takart sir alant, odafönt.

Erdő, mező bár fényes még, dalos,
Vesz, egyre vesz, lassan-lassan kihál,
Gyász fákyafény az a fény, temetőn,
Bús, sirató dal az az őszi dal.

Sápadt, halavány a táj, bánatos.
Ah! azok a leringó levelek
Lágyan susogva, mind, mind a halált
Beszélük, elmúlásra intenek.

Kopár halom, avar mező ölen
Élet, halál, enyészlet és korány
Vet én lelkemre muló fényt, borút.
Vigasztal is, búsit is a magány.

Fáj látnom a lehulló levelet.
A lágy szirmot, ha lassu hervadás
Illete, már; de ah be jó, be jó,
Hogy van remény, benne feltámadás!

Imára, dalra nyílik ajakam.
Sápadt haraszt a míg omolva hull
Élém, baszórvá ösvényt és nyomot:
Lágyan siratva hangot ad a búr.

Siratom a fényt, melyet árny kiolt,
A tűz, ha míg végső lobbot vetett.
Imádkozom, bús dal az én imám.
Dalommal egy világot temetek.

Pihenj, pihenj eltemetett világ!
Hulló levél álmodt hoz, álmodt ad.
Aludj! aludj! egy új tavasz ölen,
Álmáidból rózsaszedő fakad.

Borsody Béla.

A Tátrából.

A luesivnai napok emlékeül: SZÉKY ISTVÁNNÉNAK.

II.

Halványak lesznek a színek, ha a te főségesen
szép képedet akarom lefesteni, Istennek valódi szépet
nyújtó tája.

Kizárom lelkemből az eddig látott vidékek képeit
és csak tégedet fogadlak be. Ha felhő volnék, felettéd
szállanék el, hogy lássam édes képedet virulva; esőmmek
minden esőppjét, harmat gyanánt öntőzném rád. Nap-
sugár ha lehetnék, fűd, berkeid között osztanám széjjel
aranyos sugaraimat s behintenélek melegségével szerete-
temnek.

Szemét sokaknak lehunyni készleti idő előtt az
életundor, s a meghasonlás. Szegény lélekkel, letiporva,
egy sötét kedély, vagy a betegség lázas kinjától gyö-
törve; az csak jőjön ide. Szeretni az életet újra megta-
nul, felfrissült kedélyét újra lelheti, s a kór, megriadva
távozik vissza ősi fészkebe, — az ugynevezett nagy-
világba.

Hiuság, gőg letűnnek itt; az önímádás beléhal a
nagy, a végtelenül nagy mindenség imádásába, melynek
oltárt emel az is, a ki Istenét még eddig meg nem ta-
lálta. Szemedben ha kiapadt a köny s a lelket meg-
tépik hitvány kezek s beteggé lesz a durvaság miatt, —
jőjj ide, a kies vidéknek fenyőerdejébe, a hol a csendet

nem zavarja semmi; a nyugalom, de az élet nyugalma-
nak édes képe vesz körül.

Nem élhetsz itt anélkül, hogy jó, tiszta és nemes
ne légy. Versenyre kelsz az illatos léggel, a melynek
balzsamát lelked felveszi és átváltoztatja durva lényedet,
melyet leigázni másutt nem lehet, — csupán csak itt.
Helyes és megtisztult képét az életnek megismerni, itt
megtanulhatod.

Kiért és miért teremtett téged ezernyi széppel és
jóval tele az Isten, te bájos erdős vidék? Hegyeidnek
alakulását egy világ csodálja.

Szegény ha látja, letérdelve imádkozik és bártorta-
lanná teszi lelkét a főséges megkövesült képe. A mű-
velt agyra hatása ugyan az, csak hogy tudása azt már
le nem térdelteti, mert már az benne nem lát csodát,
hanem: a föld alakulásának nevezi. De lelke mélyén ha
kutatod, azért megtalálod a szent áhitatot. Lehány ma
gáról mindent az önímádás, ha tégedet, te nagy oltár,
teljes főségedben szemlélhet.

Sokáig fájt a szívem, ha itt e helyen megpihen-
tem. Mert igen kicsiny volt szívem annyi főségesnek
a befogadására. De megszoktam, aztán reggelenként ide
jártam imádkozni, míg végre ajkamat mozgattam bár,
de a szavakat meg nem találtam: nincsen az igazi, a
lélekkel összenőtt imának szóvá alakulása, eltűnik a
forma és imává változik a lény maga.

Hidegségből melegbe csap át a légváltás; keresve
az emberi vonásokat, hasonlít ebben egy kicsit az em-
berhez. Kérded, miért van ez, hogy a barátom ma hi-
deg, s holnap meleg, mint a napsugár. Egy magas, emel-
kedett kedély hullámzásával űzi a játékát a vér heve,
vagy lanyhasága. Hullámozik a lég, ma nyájasan meleg,
holnap hidegebbre változik, mint az a barát, a kit vére
lűkötése ural.

Három levél fekszik előttem. A hang benne esó-
dásan változó. Szeretve szól az egyik, durczás a más és
rajongó a harmadik. Az első lágyan érint, a másik fáj-
dalmat okoz; a harmadik nevetni, sirni kényszerít. Alapja

lett, a megválasztottaktól az odaadó munkásságot meg is követelhetjük, míg enélkül nem.

Az adott viszonyok között tehát teendők az lenne, hogy mindenekelőtt sürgessük meg azon bizottságot, mely a felesleges tisztii állások megszüntetése, nemkülönben a tisztii állások méltányos javadalma megállapítása tárgyában javaslatlétellel kiküldve lett, — majd ennek megtörténtével szervezeti szabályrendeletünket átalakítva állapítsuk meg az új tisztii fizetéseket, s csak mindezek megtörténte után emlegessünk neveket jelöltekül. — Addig pedig tartuk fenn: az interregnumot, — tekintünk szét csendben a hivattottak között.

Lukács Géza.

Községi körjegyzőinkhez.

A vármegyénkbeli községi körjegyzők egyesülete folyó évi rendes közgyűlését Putnokon fogja folyó hó 24-én megtartani.

Kiváló fontosságot ad e közgyűlésnek azon új irány és érdeklődés, melylyel a községi közigazgatás javítása iránt a belügyi kormány viselkedik.

A közigazgatási tanfelügyelő szervezésével, egy új korszak hajnala nyílt a munkával agyongyöttrött és silányul díjazott községi körjegyzőkre; mert hiszen lehetetlen az, hogy akkor, midőn a belügyi kormány ezen testület szellemi nivóját emeli, fizetésének rendezéséről ne gondoskodna. Kell, hogy gyors tempóban következzenek azon biztosítások, melyek alapján, a községi körjegyzők régi sérelmei orvosoltnak fognak.

A legsürgősebb állami feladatot képezi tisztifizetésünknek, a telemelt kvalifikációhoz méltó rendezése, előléptetésük biztosítása, a szolgálati pragmatika megállapítása, nyugdíjuknak országos rendezése és a közigazgatási szolgálat egyszerűsítése.

A közigazgatás egyszerűsítése ügyében a m. kir. belügyminisztérium kezdeményezése és egyenes felhívása folytán a közgyűlés tárgyalni fogja a magyarországi községi körjegyzők központi egyesületének e tárgyban kelt emlékirat tervezetét, mely a közigazgatás javítását a községi életben kétlételepen óhajtja rendezettni és pedig:

1. Törvényhozási uton óhajtja azt, hogy a mostani körjegyzőt a községi közigazgatás tejvére léptessék elő és mindazon kihágási ügyekben, a melyek ma a járási hatóság és községi előjáróság intézkedési körébe utalvák, ruháztassanak fel első foku hatósági joggal. A községeknek és körjegyzőségeknek jövődöbeli fejei, a második foku hatóság volna a főszolgabíró és a mennyiben a harmadfoku fellebbezési jog, a jövőben is fenntartatnék, harmadfoku hatóság volna részben az alispán, részben a közigazgatási bizottság. A harmadfoku fellebbezési jog azonban csak kivételesen a kiváló fontosságú esetekben volna engedélyezendő.

Törvényhozási intézkedés szükségeltetnék arról, hogy minden nagyközségben és körjegyzőségben az állami, megyei és községi adók kivetésére, behajtására, elkönyvelésére, mindenféle nyilvántartások és anyakönyvek vezetésére külön közeg alkalmaztassék.

Az ezen közeg alkalmazásával járó kiadások erejéig részesítse az állam évi segélyben a községeket.

2. Administratív intézkedés útján rendezendő a különféle nyilvántartások és adókövetések egyszerűsítése. Az emlékirat-tervezet szövegében számtalan ügy van felsorolva, mely a jelenlegi közigazgatási keretben is egyszerűsíthető és valamennyi méltó arra, hogy azt a közgyűlés tüzetesen tárgyalja.

Derék munkát fog a közgyűlés végezni, ha a közgyűlés ezen felül még kiterjeszkedik azon hiányokra is, mit saját vármegyénkben javítani óhajtunk.

Felkérjük ez uton is kartársainkat, szíveskedjenek tömeges megjelenésükkel és a közgyűlésben való részvétellel oda hatni, hogy országos központi egyesületünk, karunk tekintélyének megfelelő munkával járuljon belügyminiszterünknek a községi közigazgatás javítását óhajtó nemes törekvéséhez.

Valamennyi vármegyébéli községi körjegyző, naponként szemlélheti községi közigazgatásunk testén a fájó

egy a három levélnek: A megmérhetetlen szeretet. És én úgy bánok el a nagy gyermekkel, mint veled te fontos vidék, szeszélyes légváltással: ha meleg és enyhe a levegő, leteszem a köpenyt, ha kissé csipős kezd lenni, felöltöm és begombolom, ha újra enyhül, — félig felnyitom és gyanusan pislogatva várom: hogy és mint lesz a további légáramlat.

Szeretlek fenyő erdő: elbujdosom sűrű mélyedben. Haza csak akkor látok el, ha egy kis harapni valót kereselek. Halva is jobb itt pihenni, hol a fenyők zizege beszélnek, lehullott száraz levelét egy halomba gyűjti az északi szél és jelzi a dombot, a hol pihenve, megrezdül a porladó szív, mert érti, hogy a fák mit zizegnek.

Szeresd az erdőt, de ezt az erdőt, melynek esőndjében alszik az őz. Megriadva te vagy, nem ő, ha lábnyomán megrecszen az ág. Lépeggess lassan és lágyan; szemedet gyorsan lópd ide s oda a sűrű fenyők között. Ott legelget nyájas szeliden az őz. Lelapulva és nem mozdulva, ő sem iramlík tova, de ha az ágat megzörrented és lefáradva a guggolásban felállasz: az őzecske, mint az álomkép: volt, nincs. Határozatlan barangolással, meg sem sejtítve az időt; csak menni a gyalog ösvényen, vagy a mohával fedett fák alatt, hol a mérgező gólcza kényesen pompázik; vélnéd, hogy rózsza a fenyő árnyában; ha életedet meguntad, ebből ehetsz. Véték a szépségtől, magában mérget rejteni. Sóváran néztem e gombát és egy pillanatra lábam megrándult: eltaposom. Nem. Majd jön az idő, hogy pompája színet a féreg eszi. Véték volna lábamat szennyezni be vele.

Megtérve a sűrű, homályos fenyők alól; egy kép tárult előmbe, csodás és szép. A háttérben sötéten, méltósággal, az égbe intenek a fenyők és ettől elválva, mint egy bársony szőnyeg, levált a keretből egy jókora folt és a nyírfáknak fehér törzsétől élesen elvált a fényes zöld lombzat. Keretbe volt a zöld bársonyszőnyeg foglalva. Utszélén álltam és csodáltam a földet; hideg szél fűt kelet felől. Hamar letértem a fák közé Oh, Istenem! A szívem nagyot dobbant és elkiáltottam magamat! —

nyílt sebeket, tárja fel azt közgyűlésünk előtt nyíltan, a közgyűlés bölcsessége a „jog törvény és igazság“ korszakában; bizonyára megfogja találni a módozatokat, hogy mindezen bajok, a törvényes uton minél előbb orvosoltassanak.

Záhonyi János.

Allategészségügyi átalakulás.

Most, hogy az 1900 évi XVII. t. cz. az „állatorvosi közszolgálat államosításáról“ szentesítve van és valószínűleg a jövő év január 1-én életbe lép; sőt, hogy a szeptember 11-én megtartott vármegyei bizottsági közgyűlés kijelölte azon pontokat illetve kerületeket, hová állami állatorvosokat kinevezettni óhajt; nem lesz érdektelen felsorolnom ama czélokot, melyek miatt ezen államosítás szükségessé vált.

Közgazdaságilag jótékony hatása lesz az államosításnak azért, mert egyöntetűen s a tényleges szükségletnek megfelelően szerveztetik. Ha tekintetbe vesszük, hogy a vármegye 6 járásának allategészségügyi teendőit jelenleg csupán 2 állatorvos látja el s a közel jövőben az allategészségügyi teendők ellátására a törvény 1. §. a. pontja értelmében hat „járási kir. állami állatorvos“ fog alkalmaztatni; ugy már maga ezen tény köz- és mezőgazdasági, valamint allategészségügyi szempontból felettébb lényeges javulást jelent; s a vármegyei gazdaközönységét nem csakély hátlára kötelezi, földmívelési miniszterünk, Nagyméltóságú Dr. Darányi Ignác magas személye iránt.

Ha a r. t. városok állatorvosai, miként az a törvény 7. §. 2. pontjában világosan kifejezve van, „a törvényhatósági joggal felruházott és a r. t. városok, illetőleg azok külön első foku hatósággal bíró kerületei, örmagukban képeznek egy-egy állatorvosi kerületet“, külön-külön „városi állami állatorvos“ kapnak; akkor vármegyénk 5 r. t. városában, még öt városi állami állatorvosi állás töltetik be.

A vármegye bizottsági közgyűlés igen helyesen 3 nagyobb területű állattenyésztéssel és allatforgalommal bíró helyen u. m.: Kokován, Felső-Balogon és Bánrévén hozott kerületeket javaslatba; amde azoknak betöltése, az ország 63 vármegyéjének 414 járása, 25 törvényhatósági joggal felruházott, valamint 106 r. t. városában alakítandó kerületek; s a hivatalos pályázati hirdetmény szerint csak 535 állatorvos kinevezése miatt ugy vélem alig lesz lehetséges. Ez időszert ez nem is oly égető, hiszen a törvény 10. §. felsorolt teendők ellátására, maga a hat járási állami állatorvos teljesen elégséges.

De mivel a magas kormányának czélja, egyes ragadós állati betegségek kiirtása, valamint a kötelező allatbiztosítás behozatala; ezeknek életbe léptetése esetén, az intézménynek fokozatos kiépítése elodazhatlan lesz. A vármegye bizottsági közgyűlés által megjelölt és javaslatba hozott községek már ekkor mindenesetre számításhoz jöhetnek; sőt véleményem szerint figyelmet érdemelnek majd Osgyán, Ajnácskő, Ragály, Szkaros és Kövi községek vidékei.

Mindeme kombinatiók mellett tény, hogy a szakképzett állatorvosok hiánya; vagy talán esetleg financialis okok miatt egyelőre csupán a járások allategészségügyi teendőinek ellátására — kapcsolatban a r. t. városokéval — nevezetnének ki állami állatorvosok; a törvény 13. §. 3. bekezdésében ki van mondva, vagyis „megmaradt a községek és a törvényhatósági joggal felruházott városok azon joga illetve kötelezettsége, hogy helyi allategészségügyi teendőknek ellátására külön szakértőket — községi és kör állatorvosokat — alkalmazzanak.

A gazdaközönység körében többen tartanak attól, hogy az intézmény bürokratikus jellegű lesz. Nézetem szerint attól nincs mit tartani, legalább a törvényben felsorolt teendők, nem nyújtanak arra elég alapot. Egy kevés irodai munkásság, egy kis statistika igen természetes, hogy elkerülhetetlen, sőt mi több, szükséges is; mert az államosításnak egyik czélja, hogy az állati megbetegedések, elhullásokra vonatkozólag megbízhatóbb adatok gyűjtessék, melyek birtokában egyes ragadós állati betegségek kiirtásának s a kötelező allatbiztosítás behozatalának módozatai, szabatosan megállapíthatók legyenek. A járási állatorvosoknak, hogy a törvény és majdan a rendeletekben felsorolt teendőknek pontosan megfelelhessen, mozgékonyak kell lenni. Részemről kiterjedtebb

A kárpátoknak ragyogó csucsei kíváncsian nézték a mezőt, bekandikálva a zöld bársonyra, éppen ugy, mint én, a parányi féreg Nem tudom meddig, nem tudom hová, de mentem bámulva a hegyet. Vonzott magához. Ugy éreztem, hogy mindjárt ott leszek. A csucsán egy folt volt, olyan, mint egy aranyból vert szeg. Mentem érte. Oh, de utamat állta a szegényesen sovány árpavetés! Akkor vettem észre csupán, hogy már régen elhagytam az erdőt. A hegy-csoport előttem állott. Széltől hajtvá jöttem a felhők. Nem a hegyen át, hanem a lengyel határ felé, csak egy, — egy csunya felhő kíváncsiságból leszállott a csorbai tó felett és bizony, szépen leszakadt belé. Én láttam a felhőt leszakadni, ugy hullott alá, mint egy czondra, melyet ledobnak az égről, mert már takarónak se jó.

Eltakarta előlem a vetést a fáknak sűrűsége; és én, csodálkozva a végtelen nagy rakás barna felhőn, mely felettem repült tova, kergetve a keleti szél áramlatától, megázástól éppen ugy tartva, mint elfogódva a bájos látvány meglepő képeitől; lépegetésem eljutottam az erdőnek nyugati részére.

Egy idillikus kép láttára, le voltam, határozottan le voltam győzve. Eddig azt hittem, hogy rám csak a fonségesen szépnek van hatása. Tévedtem. Lankás, dombos és hegyes e kép, borítva a fenyőkkel, s itt-ott kivágva a fa. A zöld színének más-más árnyalatával, egy síkon legelő, a máson árpa, zabvetés. Az aljban serényen folyt a munka; hozzám hallott a beszélgetés: keresztet raktak össze, s a más csoport, egy hosszú, hordásra szánt magas szekérre rakta a keresztet. Siettek nagyon a sovány termés betakarításával, mert az esőtől volt mit tartani. Szememnek kedves volt e kép; szelid hatását leltem megóvja és majd, ha többé nem látom e vidéket: eltűnődő leltem vissza-visszatér barátságos, nyílt képéhez.

Heves szélrohamból késztetve, elváltam a bájos képtől és egy kis tisztáson áthaladva, ismét a sűrűségben lépegetve jártam. Ravaszán, mint a vadász szokott, szemével les és kutat. Szememet befurta a sűrűség

foku irodai tevékenységet jósolok az alispán mellett levő szakértő, a „törvényhatósági m. kir. állatorvosnak“, erre a törvény 16 §. a—j. pontjaiban körvonalozott teendői nyújtanak nekem kellő alapot. Ő azonban járást nem kezel, tehát teheti.

Legfontosabb feladat, mely az állami állatorvosok vállaira nehezedik, az egyes ragadós állati betegségek felfedezése és elfojtása. Sajnos dolog, hogy éppen ebben a tevékenységében részeseül az állatorvos a gazdaközönység részéről legesekélyebb támogatásban. Eltekintek a nagyobb háziállatok között ritkábban fellépő közgazdaságilag felettébb veszélyes fertőző betegségektől, csupán a jelenleg erősen uralgó sertésvész járványra utalok. A gazdaközönység véleménye ma már azon ponton áll, hogy az allategészség rendőri intézkedések feleslegesek, a járványok szabadon való terjedését kár korlátozni; ugy sem segítünk, nem tudunk semmit! Való dolog, hogy bár rendkívül szapora, ezermilliódokra menő, csak göresőleg ismert, láthatatlan ellenséggel küzdünk. De hát azért duzzadnak az ember izmai erőtlől, azért van megáldva nagy koponyájában sok és nagy észszel, hogy ily apró szervezetekkel szemben tehetetlen legyen? Nem a védekezés lehetséges, szükséges és biztos Téli gazdasági előadásaim alkalmával megjelöltem a védekezésnek azon igen egyszerű módját, melylyel a járvány behurcolása és tovaterjedése megakadályozható. A gazdaközönység nembánomságán mulik, hogy borsót hánytam a falra.

Karölté sokat lehet tenni. A törvény 12. §. nem ok nélkül kötelezi a községet, hogy az állatok közt előforduló beteglési, elhullási eseteket az illetékes állami állatorvosnak bejelentse; s az állatorvost sem ok nélkül kötelezi, hogy köteles ezen jelentés alapján a helyszínén azonnal megjelenni s a betegség nemét megállapítani. Ezen intézkedés lelkiismeretes betartásából a gazdaközönségre kiszámíthatlan közgazdasági előnyök háromolnak. A kötelező allatbiztosítás behozatala egyrésztől azért czéloztatik, hogy az adandó kárpótlás miatt minden allat tulajdonosnak érdekében álljon, állatainak betegedését azonnal bejelenteni. Másrésztől nemzetgazdasági fontossága abban nyilvánul, hogy az allat tulajdonosokat esekély 1—2 koronáig terjedő biztosítási díj ellenében, jelentékeny veszteségektől megóvja.

Igen nevezetes czélja van legfőként a városi állami állatorvosok azon működésének, melyet mint az emberi közegészségügy őre, a vágóhídi husvizsgálattal gyakorol. Államosításunk kapcsán a husvizsgálat országosan és szintén egyöntetűen fog szabályoztatni, s ugy tudjuk; az erre vonatkozó rendelet már készen is áll.

Nem fejtetemet tovább a törvény 10. §-ában felsorolt állatorvosi teendők közgazdasági előnyeit, csupán még egyre terjeszkedem ki s ez a külföldre irányuló allatforgalom.

Allattenyésztéssel és tartással foglalkozó gazdaközönségünk egy része tudja, másrésze pedig alaposan megérzi, marhaáraink magasságára mily rendkívüli befolyást gyakorol, a külföldre irányuló allatforgalom élénksége, vagy annak csökkenése. Hogy kézen fekvő példát említsék, sertésvészünk van, hull a sertés; mégis sok a sertés és bizony nagyon olesó. Ennek a ténynek oka az, hogy a külföld a járvány miatt sertés kivitelünket részint elzárja, részint súlyos korlátozó intézkedésekkel csökkenti. Ugyiszólván nincs kivétel s az a sok százezer darab sertés a 15—25 % elhullás daczára honn reked; fokozódik a kínálat, nincs kereslet: csökken az ár.

Igy van az a nagyobb házi állataink forgalmában is. Állataink kivételére nézve legfontosabb piacunk Ausztria, aztán Németország, Svájc, és a juhra nézve — valamikor igen jó volt — Franciaország. Ausztria és Németországgal szerződéses viszonyban állunk. Allategészségügyi egyezményeink mindkét szerződőt félre nézve megállapítják a be- illetve kiviteli módozatokat. Megkövetelik az allategészségügyi szervezet egyöntetű, megbízható voltát; s az államoknak jogot adnak, hogy magoknak az allategészségügyi szakszolgálat mikénti szervezete és működéséről, megbízottaitk útján a helyszínén bármikor meggyőződést szerezhessenek.

Ime tehát, nemzeti vagyonosodásunk egyik hatalmas tényezője, a sok milliót tevő allatforgalom, mely szoros okozati összefüggésben áll, a gazda-közönység, s az állatorvos lelkiismeretes tevékenységével. Az allategészségügy államosítása az egyöntetű s a legmegbízha-

közé, fületem nyitva tartottam; egy madár ha rebbent, egy ág ha hajlott, lövésre készen, — no, nem biz a — csak látásra készen állt szemem. Vigyázva léptem, de inkább kusza, és ha a száraz ág, a lábam alatt reccsent, megálltam, mint a jó vadász. Szimat érzekem van, mint a jó vízslának és a sűrűségben meglátom a vörös szőrzetet. Előre nyújtott nyakkal és lélegzet fojtva várom, hogy hát ő észre vett-e? Megtörtént már velem az is, hogy a türelem engem hagyott el és az ágakat megzörrentettem. A remek bak megriadt és felvágta büszke fejét, de egy pillanat — és — karcu nyaka eltűnt a mélybe nyomtalanul. Meglópom újra, gondoltam. És kusztam tovább; ágat kerülve és a mohának ruganyos szőnyegén, a lehullott száraz ágak ujjanását elnyelte a zöld bársony szőnyeg. Találtam roppan és leverten néztem. Az erdőnek is van hát betege? Kérdeztem a jeles vadászt, egy édes arcza, de még édesebb lelkű urat: Miért oly bántón sovány egy őz? Megmagyarázta nekem, hogy bizony sokat az őzek közül, beteggé tesz, utó tele az évszaknak és sokan közülök megunva a földnek fenyő erdőit, egy szebb és nyájasabb erdőt keresnek fel, egy boldogabb hazában.

Szemen szedett multságaim közé valódi élvezet gyanánt csuszik be, egy édes, beteg gyermeknek a kezét, ha ajkammal érinthetem. Te édes Isten, balsamos levegődnek és forrás vizednek add meg az erőt, hogy e drága fiut felvillanyozza. Most a fájdalomnak elkápráztatón kínos képe; de légy jó és kegyes édes jó Istenem, hogy őt itt, az erdő sűrűjében futkosva lássa két szemem. Vidáman, büszkén, mint azt az őzet, melyet megriasztottam az előbb, s ne ugy, mint a másikat lankadt betegem. Vándor felhő, felette ha zselzállasz, hozd összegyűjtve a földnek minden gyógyító szertét és hindsd alá az édes főre. Szeretve élni és nem remélni, jobb ennél a halál. De édes drága gyermek. Él te szeretve és remélve is; virágos réten, erdő sűrűjében, legyen visszhangoztatva éneked és boldog kacajjal nézze az apád, hogy fia boldog és elégedett.

Bodon Józsefné.

többan működő intézményt teremt, miáltal a külföldi állatforgalom emelkedéséhez nagy mérvben hozzájárul.

Ha már most azt kérdeznék valaki, mibe kerül a gazda-közönségnek ezen szervezés: a nagy jótéteménynek mi lesz az ára? Igazán mondatom, esekélyesség. Azzal a törvény 37. §-ában jelzett 6—10 filléres emelkedéssel, melyet az állattulajdonos marha-level váltásokor tulajdonjogának igazolása, s a forgalom lebonyolítása céljából fizet, jelentéktelenül, s akkor is közvetve önmagának adozik.

A gazda-közönségnek tehát oka és joga van örülni. A valóságos XX-ik század elejére neki már előre beköszöntött a „Boldog új esztendő!” De ha az éremnek másik oldalát tekintvén, figyelmünkre méltatjuk az állategészségügyi intézménynek szerény munkáit, könnyű belátni; hogy őket ezen átalakulás idején, bizonyos fokú aggródó érzelem uralja. Nem is esekély dolog az, főként családos emberre nézve, vajjon a beosztás, a székhely, a fizetési fokozat; hogy lesz, hol lesz, mi lesz? Benuöknét az a tudat nyugtat meg, hogy hiszen az intézménynek az is érdeke, hogy annak igénytelen munkáit, megelégedettek legyenek.

Aggódó érdeklődéssel várjuk a szent karácsonyi ünnepeket, akkorra reméljük sorsunk fordulását. Addig pedig énünk legmélyebb rejtekében visszhangzik az Urnak szava...

„Mondom ember: küzdj és bízza bizzál!”

Brauner Gyula, vm. állatorvos.

Hirek és vegyesek.

Személyi hir. Bornemisza László vármegyei alispán szabadságideje lejáratával a hivatal vezetését Lukács Géza vármegyei főjegyzőtől folyó hó 17-én újból átvette, egyidejűleg Lukács Géza vármegyei főjegyző pedig egy hónapi szabadság idejét ugyanezen napon megkezdte.

Bucusi este. Marton János, a rimamuránsalgótarjáni vasmű-részvénytársaság főügyésze ezen minőségében központi szolgálatra Budapestre rendeltetvén, városunkból nevével együtt mai napon állandó tartózkodásra a fővárosba költözködik. Társadmunkának, úgy városi és vármegyei közéletünknek ezen köztisztelőben álló s egyik kimagasló vezéralakjától barátai és tisztelői kedélyes lakomán bucsuztak el, melyet tegnap este tartottak a kaszinó nagytermében, a hol többen kifejezést adtak annak a közönségnek, hogy Marton János körünkbeli való eltávozása ne legyen végleges, hanem tűzzék őt még ide mihozzánk továbbra is az egyéni érzés kötelein kívül, az általa mindig istápolat közügyeink iránti érdeklődés erős szálai. Mi is e kívánsággal mondunk szívélyes istenhözadót a távozó előkelő férfinak.

Uj plébános. Ivankovits János rozsnyói püspök ő méltósága az üresedésben lévő nógrádmegyei pilisi plébánosá Kómlóssy Mihály rozsnyói székesegyházi karkáplánt, városunk szülöttét nevezte ki.

Választás. Báthory Andor tanárt a késmárki ág. h. ev. gymnasiumhoz e hó 16-án egyhangulag tanárrá választották. Gratulálunk!

Eljegyzés. Bodrogykőz Lajos vármegyei számtiszt, nyugállományban levő honvédfőhadnagy folyó hó 8-án tartá eljegyzését Illés Hedvig kisasszonnyal Jolsván, Illés Géza Coburg herceg uradalmi számvevő szép és kedves leányával. Boldogság kísérje a köteendő frigyot!

Kinevezés. A nagyőrcei állami elemi iskola gondnokságába Danesházy Gusztáv állami polgári és felsőkereskedelmi iskolai igazgató-tanárt a közoktatásügyi minisztérium rendes taggá nevezte ki.

Halálozás. A tisztességes munkának egy rokonszenves veterán alakja dőlt ki az élők sorából Rózsnyón, az öreg Kovács Mihály személyében f. hó 14-én. Laptársunknak a „Rózsnyói Híradó”-nak volt 23 éven át kiadója, s 1862. óta tisztelt közbecsülésben álló tagja a rózsnyói társadalomnak. Lapja szép bucsuzató szavakban válik meg a 78 éves nyomdászról, családja pedig a következő gyászjelentést adta ki: Özv. Kovács Mihályné szül. Matonyi Karolina úgy a maga, mint az alulírt gyermekek, unokák és a nagyszámú rokonság nevében is mély fájdalommal jelenti a jó férj, apa, nagypapa, após és rokonnak Kovács Mihálynak folyó évi szeptember hó 14-én éjjeli 1 órakor, életének 78-ik, házasságának 37-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült teteme folyó hó 16-án d. u. 4 órakor fog a róm. kath. egyház szertartása szerint a helybeli sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise-áldozat e hó 17-én reggeli 7 órakor a székesegyházban fog a Mindenhatóknak bemutatni. Áldás lengjen porai felett! — Kovács Ákos, Kovács Ágnes férjzett Stropm Gusztávné, Kovács Katalin férjzett Fulay Györgyné, Kovács Miklós mint gyermekei, özv. Kovács Dezsőné szül. Hudák Juliska, Kovács Ákosné szül. Herceg Mariska, Stropm Gusztáv, Fulay György mint menyei illetve vejei. Kovács Kálmán, Erzsike; Kovács Ákos, Laci, Mariska, Gyula, Barna; Stropm Gusztáv, Margit, Ilona mint unokái.

Közgyűlés. Rimaszombat város képviselő-testülete folyó hó 20-án d. e. 9 órakor a következő tárgyszerű mellett közgyűlést tart: 1. Belügyminiszteri rendelet a gyámpénztári értékek elhelyezésére szükséges pénzeszköz megvétele tárgyában. — 2. Kereskedelemügyi miniszteri leirat a kurinez-pusztá ut kiépítése tárgyában. — 3. Alispáni határozat a tamásfalvi, várgedei viczinális ut kiépítése tárgyában. — 4. Szabó György polgármester kérvénye nyugdíjazása, állásáról való lemondásának elfogadása iránt, az arra hozott nyugdíj kezelő választmány határozata. — 5. Ifj. Glauf Pál városi aljegyző kérvénye véglegesítése iránt. — 6. A városi cselédek kérvénye fizetés-javítás iránt. — 7. A városi szegények intézetének 1901. évi költségelőirányzata. — 8. A legtöbb állami adótfizetők névjegyzékének kiigazítására választandó bizottság. — 9. Az alsó-malom eladására iránt készített árverési feltétel megállapítása. — 10. Az állam elemi iskola 1899—1900. tanévi számadás. — 11. Az állam elemi iskola 1899—1901. évi költségelőirányzata. — 12. A községi polgári leányiskola 1899—1900. tanévi számadás. — 13. A községi polgári leányiskola 1900/1901. tanévi költségelőirányzata. — 14. Az iparos tanonciskola 1899—1900. évi számadás. — 15. Az iparos tanonciskola 1900—1901. évi költségelőirányzata. — 16. Az

iparos segédek tovább képző szakrajtanfolyamának 1899. és 1900. tanévi számadása. — 17. Az iparos segédek tovább képző szakrajtanfolyamának 1900—1901. tanévi számadása.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Joó Imre szolnoki kir. törvényszéki joggyakornokot a nagyőrcei kir. járásbíróhoz aljegyzővé nevezte ki.

Eljegyzések. Bányay István balogfalvi fiatal földbirtokos folyó hó 2-án tartá eljegyzését Várgeden Hermann Emmuska kisasszonnyal. — Homola István, kassai ág. h. ev. lelkész, e napokban váltott jegyet Zám-bory Terézszel. — Boldogság legyen osztályrészük.

Elismerés vármegyénknek. Az új bűnvádi eljárás nagyon sok olyan terhet ró a főszolgabírókra, melyek nem közgazgatási, hanem igazságügyi funkciót képeznek. Ennek a visszas állapottnak megszüntetése érdekében több vármegye, köztük a miénk is feliratot intézett az országgyűléshez. A „Budapesti Hírlap” szombati száma egy tárgyilagossá bírálatban sorra levén a feliratokat, leginkább a mienkét emeli ki dicsérettel s közgyűlésünk állásfoglalásának helyeslésével egész terjedelmében közli annak indokait. Örömmel konstatáljuk ezt a jelenséget, annál is inkább, mert eddig a „Pesti Hírlap”-ot kivéve — bizony-bizony alig olvastunk vármegyénk ügyeiről a fővárosi lapokban tárgyilagossá hű ismertetést.

Áthelyezés. A közoktatásügyi miniszter Tihanyi Lajos ujtantalvölgyi állami elemi iskolai tanítót a Zala-vármegyében lévő rácz-kanizsai iskolához helyezte át s helyébe Lincz Géza szerenési czukorgyártelepi tanítót nevezte ki.

Kirándulás. Folyó hó 6-án Horváth Zoltán főgimnáziumi tanár szakavatott és körültekintő vezetésével kitűnően sikerült tanulmányi kiránduláson vett részt a helybeli főgimnáziumnak 40 tanulója, a kiket Loysch Ödön, Forberger Andor és dr. Wallentinyi Dezső tanárok is kísérték. A tudnivalókat csapata 8 órai vonattal indult Fülekre felvidám jókedvben, hazafias dalok éneklése mellett. Tanáraik történeti, régiségtani, közet- és növénytanai tanítása és magyarázata mellett a nevezetes romokat tüzetesen megismerlélvén, ebéd után szekerekre ültek és a somoskői nagyszerű váromhoz mentek. A vár, valamint az alatta levő oszlopos bazalt-bánya és a szemközti hegyen levő réteges bazalt-bányatelep megtekintése után visszatértek Fülekre, honnan a gazdag tapasztalatokon elmélkedve, a 9 órai vonattal hazajöttek.

Felolvasás. A rimaszombati iparos ifjak önképző-egylete folyó hó 30-án este saját helyiségében felolvasással kapcsolatban tea-estélyt rendez, melyet táncmulatsággal fognak berekeszteni.

A vármegyei székház új épülete tető alá kerülvén, impozáns arányaival szembeszökő módon napról-napra jobban kihívja a szakértők és laikusok bíráló véleményét. Vannak, a kik az elragadtatás hangján beszélnek a monumentális épület architektúrai szépségeiről s mint városunk egyetlen stílszerű művészi alkotását csodálják, melynek párja majd csak az új gimnáziumi palota lesz — ha meg lesz. Mások bizonyos kiesínylással tekintenek a kétemeletes falakra s különösen ezélszerűtlen beosztását kifogásolják. Így esett, hogy lapunk legközelebbi számában is egy olyan vélemény nyilvánítás jelent meg, a mely — készséggel elismerjük — sok tekintetben helyreigazításra szorul. Az igazság itt is — középpont van. Az új épület a tulszigoru gáncsot sem érdemli meg, de a tulszigoru gáncsot sem. Egészen az elfogadott terv szerint épült díszes és kényelmes vármegyeház lesz az, melyben a hivatalos helyiségek beosztásánál a hirdetett zavarokat csupán az okozta, hogy az eredeti tervzetben a várnagy lakásáról és a kir. tanfelügyelői hivatal elhelyezéséről nem volt gondoskodva. Időközben azonban ezen a hiányon segíteni kellett annál is inkább, mert a kultuszminiszter évi 500 korona bért ígért egy kötelező leiratban fizetni, ha a tanfelügyelői hivatal a vármegyeházban helyeztetik el. — Így aztán a várnagynak 3 lakoszából és egy közös nagy tisztó ebédlőből álló lakása és az említett hivatal akként helyezett el, hogy erre a célra a tervezett központi szolgabírói hivatal helyiségeit jelölte ki az építészeti szakbizottság, mely gondos felügyelettel minden lehető meg tesz arra, hogy az új épület a kitűzött célnak mindenben megfelelő módon adassék át rendeltetésének.

Közgyűlés. A Gömör-Kishont t. e. vármegyei községi s körjegyzői egyet évi rendes és tisztújító közgyűlést 1900. évi szeptember hó 24. napján délelőtt 10 órakor tartja meg Putnok városában, a közgyűlést megelőzőleg, 9 órakor választmányi ülés tartatik.

Az iskolai év kezdetén sok nehézséggel kell megküzdeni az állami elemi iskola gondnokságának és tanítói testületének, mert a fiú osztályok túlszűfoltak, noha a beiratkozások még egyre tartanak. A bajon párhuzamos osztályok felállításával segítenek, csak hogy ezekhez meg a fiúiskola épületében nincs elegendő helyiség. A ezélszerű elhelyezkedés akadályozza, hogy a minisztériumból a szükséges új építkezések tervei még nem érkeztek vissza s a tamásfalvi szárnyiskola építése is elmaradt. Mindez a nehézség megszűnik a jövő évben. Addig is — mint halljuk — úgy vélnék segíteni a bajon, hogy az összes elemi iskolát áttelepítik a régi kaszárnya-épületbe, mely most az elemi és polgári leányiskola elhelyezésére szolgál. A polgári leányiskola p. üg átköltöztetése a mostani fiúiskola épületébe. Ez eseten azonban a kaszárnya udvarát ketté kellene választani, hogy fiúk és leányok elkülönítve legyenek. A terv nemcsak ideiglenes, hanem állandó intézkedésnek is elfogadható lenne.

Rimaszombat és vidéke fogyasztási szövetkezete, mely nem nyereszkes, mint inkább önvédelmi célból alakult, rövid két hét leforgása alatt a legelőrevalóbb közhasznú intézménynek bizonyult. A szövetkezet tagjai közmegelegedésre olesó pénzért a legjobb minőségű árukat kapják teljes sulyban, a mi a fogyasztást s így az üzlet prosperálását nem kis mértékben biztosítja. Nagy megnyugvás és előny a fogyasztóközönségnek nézve azon igazán kedvező körülmény, hogy a részvényesek nem kaphatnak másod, sőt harmadrendű árut, elsőrendű áruban; sem pedig 95 dekagrammot egy kilogramm helyett s ez olesóbitja meg tetemesen az egyes családok ellátását, mert a legjobbat kapják olesóbb árért, mint a hogy eddig a silányabb árukat vásárolták. — A fogyasztási szövetkezet életképességét és jövőjét a legfényesebben igazolja az, hogy 5—6 új tag nap-nap mellett jelentkezik a felvételre, továbbá, hogy a fogyasztók

nagyon meg vannak elégedve az eddig kiszolgáltattott áruk minőségével. — Mint biztos kútforrásból halljuk az árjegyzék már elkészült és az üzleteliségekben bármikor átvehető a részvényesek által. Az igazgatóság már erősen buzdólgodik a bor és a sör elárúsítás helyes megoldásában is.

Iskolai előadások. Polgár Gyula színész még az 1894. évben engedélyt nyert a közoktatásügyi minisztériumtól hogy népoktatási intézetekben és középiskolákban a növendékek számára hazafias és jellemképző előadásokat tarthasson. A nevezett művész azóta bejárta az ország egy részét s mint bizonyítványaiából kitetszik, mindenütt elismeréssel működött. Most városunk és vármegyénk különböző tanintézeteit veszi sorba. Az első előadást a rimaszombati egyesült prot. gimnáziumba tartja.

Veszedelmes ház. A Deák Ferencz- és Koháry-utczák sarkán levő ugynevezett Ecszeghy-féle ház már régen a közveszélyes épületek közé tartozik, két helyen is végig van repedve, csak idő kérdése, mikor dől össze. De már megindult; ugyanis vasárnap este 9 órakor minden külső behatás nélkül levált párkányzatából egy nagy darab, mi nagy robajjal zuhant az utcára, egy része az emeleten levő erkélyre. Szerenése, hogy nem épen azon időben történt, mikor a kis leánykák iskolába mennek vagy onnét jönnek, mert ha egyet is ért volna, az bizony életével fizethette volna meg a Pató Pál ur közönyét, mit a városi mérnöki hivatal ezen ronda épület iránt tanusít. (Beküldetett).

A F M K E új örökös tagjai A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület örökös tagjai, a kik egyszer és mindenkorra 60—60 korával járulnak az egyesület kulturális alapokéjéhez, örvendetesen szaporodnak. Ujabbán 28-an iratkoztak be az örökös tagok közé, köztük: dr. Emmer Kornél orsz. képviselő, Beniczky Ádám zsamboki földbirtokos, id. gr. Chotek Rezső, báró Lévy Henrik főrendiházi tag, Lukács Antal földhitelintézeti igazgató, gróf Vigyázó Ferencz, gróf Széchenyi Aladár orsz. képviselő, Thon Károly egyetemi tanár, a Magyar Kereskedelmi R.-T., Okolicsányi Sándor hágai követünk, Szabó-Ferraris Arthur festőművész és még számosan.

Szölobirtokosok figyelmébe. A földmívelésügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltósága a kincstári erdőben termelt szölobirtokosok engedélyezése iránt beadandó kérvényeket a jövőben egyszerre fogja elbírálni s ennek eredményéhez képest megállapítandó sorrendben fog folyamodóknak a készlet arányban a karó kiszolgáltatni. Ennélfogva mindazon szölobirtokosok, kik szölobirtokosok szükségletüket kincstári erdőkből óhajtják beszerezni, a nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. minisztériumhoz címzett kérvényüket legkésőbb december hó végéig a miskolci kir. szölobirtokos és borászati kerületi felügyelőnél adják be, megjelölve a kérvényben a kért karók választékát, hosszúságát s a helyet, a honnan azokat kiszolgáltatni kívánják. A kérvényben megemlítendő az is, hogy az esetben, ha a kért választék karók utalványozhatók nem lennének a más helyről utalványozandó ugyanolyan, vagy más választékú karóval a folyamodó beéri-e? A határidőn túl beérkező kérvények csak az esetben fognak figyelembe vétetni, ha a meghatározott határidőn belül folyamodók szükségletének kielégítése után a kincstár még felesleggel rendelkeznek. Továbbá értesítettnek a szölobirtokosok, hogy a szölobirtokosok és szölobirtokosok eladása a termelőknél megkönnyítették s hogy azok, a kik akár európai, akár amerikai szölobirtokosok, akár szölobirtokosok vásárolni óhajtanak, a létező készletekről idejében tájékozást nyerhessenek, a folyó év őszén mind az európai, mind az amerikai fajta szölobirtokosok, mind a szölobirtokosok készletekről „Hirdetés” fog kibocsáttatni. Ennélfogva mindazon szölobirtokosok, kik az 1896. évi 60900. szám alatt kibocsáttott szölobirtokosok és szölobirtokosok — üzleti szokásoknak minden tekintetben teljesen megfelelő európai vagy amerikai szölobirtokosokkal vagy szölobirtokosokkal rendelkeznek és azok eladása tekintetében az említett üzleti szokásoknak magukat alávetni hajlandók, készleteiket a szölobirtokos és borászati kerületi felügyelőnél szeptember hó 20-ig jelentsék be. Félreértések elkerülése végett megemlítetik, hogy a bejelentett szölobirtokosok és szölobirtokosok készleteket a minisztérium sem megvásárolni, sem közvetítésre átvenni nem fogja, hanem a bejelentés arra szolgál, hogy a vevőket kereső közönség a beszerzési forrásokhoz utaltassék. A bejelentések teljesítésének könnyítése céljából bejelentési ívek adatként ki, melyek Klaisz Gyula m. kir. szölobirtokos és borászati kerületi felügyelőnél, (lakik Miskolcon, Kis-Hunyad-utca 26 szám) és a gazdasági egyesületnél ingyen kaphatók.

Nyilatkozat. Sokszor intézik hozzánk azt a kérést, ajánljunk a központi napilapok közül olyant, mely teljesen kielégíti az olvasók igényét. E kérdésre nehéz válaszolni, miután a fővárosi hírlapirodalom nagyon fejlett fokon áll és sok jó napilapunk van. Mégis, ha választanunk kell, azt választjuk, a mely a mi közönségünk igényeinek és viszonyainak teljesen megfelel és ez a „Magyar Hírlap”, melyet Fenyő Sándor szerkeszt. A mi vidéki közönségünknek első sorban azért ajánlhatjuk a legmelegebben a „Magyar Hírlap” járatását, mert míg a többi központi lap csak a szenzáció szempontjából, a törvényszék és rendőrség körébe vágó események alkalmával szörványosan foglalkozik vidékünkkel, a „Magyar Hírlap” figyelemmel kíséri kulturális, társadalmi, gazdasági és kereskedelmi helyzetünket is. Ennek annál nagyobb az értéke, mert mindenki tudja, hogy ez a minden pártól független lap leplezetlenül kimondhatja véleményét mindenkivel szemben. „Magyar Hírlap” politikája: a magyar fajpolitika, a melynek diadalra jutásáért elszántan küzd nap-nap után. A szabadelvű és demokrata irányban való haladást szolgálja a „Magyar Hírlap”, mely tízéves fennállása óta óriási szolgálatakat is tett a magyarság ügyének. A „Magyar Hírlap” munkatársainak sorában a legkiválóbb publicisták és írók neveivel találkozunk. Nem csodálni való tehát, hogy ez a lap a külföld bármely napilapjával bátran kiállja a versenyt. Vezérezikéi és eredeti tárczái, politikai, társadalmi, gazdasági és humoros cikkei, valamint könyvalakban megjelenő érdekesítő regényei az olvasók óriási táborát szerezték meg a „Magyar Hírlap”-nak, mely éppen ennek a nagy népszerűségnek köszönheti, hogy a legnagyobb terjedelemben, naponként 24—32 oldalon jelenik meg, noha az előfizetési ára csak évnegyedre 7 kor, egy hónapra 2 kor. 40 fillér.

Tanúdíj a F. M. K. E. javára. Domschitz József zsolnai lakos, Tóth Antal vasúti vendéglős alkalmazottja, a részére egy peres ügyben megítélt tanúdíjat, 6 koronát a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület javára ajánlotta fel.

Az angol-búr háború, a kínai bonyodalom, az olasz király meggyilkolása, mind olyan világesemények voltak, a melyekről teljesen kimerítő, részletes tudósítást csak olyan nagyterjedelmű napilap tudott olvasóközönségének adni, aminő hazánkban egyedül az „Egyetértés”. Az immár 34-ik esztendeje fennálló „Egyetértés” a külföldi világlapok nagyságában jelenleg meg, nemcsak a belföldi, hanem a külföldi fontosabb és érdekesebb eseményekről is a legkitünőbb tudósításokat adja. Az egész magyar olvasóközönség tapasztalhatja azt évek hosszú sora óta, hogy az „Egyetértés” ezen a téren valóban versenyen kívül, egyedül áll a napi sajtóban. Párját ritkítja az „Egyetértés” abban is, hogy az országgyűlési tudósításaiban pártkülönbség nélkül nagy részletességgel közli a szónokok beszédeit. Politikai értesülések dolgában is mindenkor elől jár az „Egyetértés”. S a ki az „Egyetértés”-re fizet elő, az a legkiválóbb szépirodalmi élvezetet biztosítja magának és családjának. Az „Egyetértés” regénycarnakában vagy a legkitünőbb idegen írók fordított regényei jelennek meg, vagy magyar íróink jelesinek gárdájából ir valamelyik regényt a lap számára. Tárzarovatát ismert nevű írók látják el s Eötvös Károly, a legmagyarabb író, a kinek eddig között tárczái hihetetlen sikert értek el, egyedül az „Egyetértés”-be írja tárczáit. A lap vezére Eötvös Károly, főmunkatársa Kossuth Ferencz, felelős szerkesztője Dienes Márton. Az új évnegyed küszöbén az „Egyetértés” kiadóhivatala (Budapest IV., panóvelde-utca 8. sz.) szívesen küld mutatványszámot annak, a ki címét egy levelező-lapon beküldi. Az „Egyetértés” előfizetési ára 1/4 évre 10 kor. 1 hónapra 3 kor. 60 fillér.

Ember János, budapesti fő- és székvaros kir. s-tanfelügyelője a „Néptanítók Zsebnaptára” szerkesztésével, melyben évről-évre a legszükségesebb és leghasznosabb tudnivalókat adja közre a tanítószághoz számára, nagy szolgálatot tesz a tanítói karnak. Most jelent meg az 1901-ik évre ez a szaknapár, mely már nélkülözhetetlen zsebkönyve lett a tanítószághoz, a melyet évről-évre az iskola idény kezdetén vár. A „néptanítók zsebnaptára” az 1901-ik évre már megjelent és valóban bámulatos, hogy a kiadó 1 koronányi csekély összegért, milyen ügyesen, csinosan tudja előállítani ezt a könyvet. Elterjedtsége különben óriási és azt van tanító és tanítónő, ki meg ne szerezne e zsebnaptárt. Megjelent Lévai Mór kiadóhivatalában Ungvárott, a honnan mindig ügyes dolgok kerülnek a könyvpiacra.

Köszönetnyilvánítás A múlt hó 20-án, Kóvácz megtartott műkedvelői előadás alkalmával következő urak felülfizetéseikkel segítettek elő a közszélt, melyet a tanuló-ifjúság már másodikban műkedvelői előadásával előmozdított: t. i. egy színpadi díszletnek a beszerzését s a helyben életbelépett tűzoltóság felszerelését. A nemes adakozók adományai a következők: Holstein Ármán 5 korona, Neumann Mór, Brzák József, Peck Henrik 2—2 korona. Pollák Márkus, Votova N., Stubendeck József, Szentpétery Zoltán, Stern N., Gottlieb Ármán, Breuer N., Heller N. és Banczik Sámuel 1—1 korona. Azonkívül Varga Lajos Rimaszombatból, Spitz Henrik és Tauffer Ignác 2—2 koronával váltották meg jegyeiket. Összes bevétel volt a felülfizetésekkel együtt 202 korona. A nemes célt nemesen pártfogók fogadják halás köszönetét a buzgó fiatalságnak.

Felelős szerkesztő: RÁBELY MIKLÓS.

Tanulóul.

Egy 13—14 éves fiú, ki magyarul helyesen írni és olvasni jól tud, **Rábely Miklós** könyvnyomdájában tanulóul azonnal felfogadtatik.

50 éves üzlet.

Egy 50 éve fennálló nagyobb **élelmezési üzlet italméréssel** egybekötve, családi viszonyoknál fogva átadó. Bővebbet a tulajdonosnál: **Janovitz S. Nagy-Szlabos.**

Tanuló kerestetik.

Rimaszombat és vidéke fogyasztási szövetkezetének üzletébe egy jó családból származó 12—15 éves ifjú **kereskedő tanulóul azonnal felvételik.** A feltételek az üzlet helyiségében bármikor megtudhatók.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

566. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi 60. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a tornallyai kir. járásbírószághoz 1900. évi V. 353. sz. végzése következtében **Farkas Gyula** ügyvéd, putnoki lakos, csődtömeg gondnok által képviselt vagyonbukott **Weisz Sámuel csődügyében,** a csődtömeg vagyonaként leltározott 2545 korona 36 fillért tevő aktív követelések — azon megjegyzéssel, hogy a csődtömeg ezen követeléseknek sem fennállásáért, sem behajthatóságáért szavatosságot nem vállal, — nyilvános bírói árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a tornallyai kir. járásbírószághoz fenti számu végzése folytán Putnokon a város házában leendő eszközésére **1900. évi október hó 1-én** napjának délelőtti 9 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett aktív követelések az 1881. évi 60. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Tornallyán, 1900. évi szeptember hó 15-én.

Záborzky Sándor, kir. bir. végrehajtó.

Pályázati hirdetmény.

2361. sz. — Gömör-Kishont t. e. vármegye rimaszombati járásába kebelezett **nyustyai körjegyzőség** mellé a tekintetes alispáni hivatalnak 7803/1893. számu végzésével 800 korona évi készpénz javadalommal egy **segédjegyzői állás** rendszeresítettét, miután ezen állás lemondás folytán üresedésbe jött, ennek választás utjánai betöltésére ezennel pályázatot nyitok.

A választás idejét a körjegyzőség székhelyére, Nyustya községébe, a község házához folyó évi **október hó 27-ik** (huszonhetedik) napjának délelőtti 10 órájára ezennel kitézöm.

Felhívom mindazokat, a kik ezen állás elnyerésére pályázni óhajtanak, hogy szabályszerű képesítésüket igazoló okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényüket alulírott folyó évi október hó 26-ik napjának délutáni 5 órájáig annyival is inkább adják be, mert a később beérkező, avagy nem szabályszerűen felszerelt kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Kelt Nyustyán, 1900. évi szeptember hó 13-án.

Molitorisz, szolgabíró.

Hirdetmény.

4284. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közzé tétetik: miszerint a **Zólyom-brézó-Breznyóbánya-Tiszolczi helyi érdekű vasút** számára az alább megnevezett határokból kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszínére következő határnapok tüzetnek ki, ugymint: **Tiszolczi községre** nézve 1900. évi **október hó 17-én** reggel 9 óra, a tiszolczi állomáson.

Az érdekeltek felhívhatnak, miszerint netalán észrevételeiket a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjeszték, különben a kisajátítás és a felvett térfogat, vagy a feljegyzett szolgalmak s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Együttal felhívhatnak mindazokat, a kik a fennebbi határokból a fenti helyi érdekű vasút számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitért kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármilyen cím alatt igényt tartanak; ezeket **1900. évi október hó 15-éig** ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentsek, minthogy a később jelentkezők észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadotni, a kinek nevére és a mely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett területek pedig ezentúl a kisajátított területről hivatalból le fognak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban betekinthető.

Kelt Rimaszombatban, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1900. évi szeptember hó 7-én.

Kovács Géza, kir. tszéki albiró.

Hirdetmény.

3305. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Varga Nándor** oldalfalai lakos végrehajthatónak **Körtvélyessy István** és neje szül. **Dencsik Erzsébet** sajópuspöki lakos végrehajtást szenvedő elleni 182 korona tőke s járuléka iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t.-cz. 144. és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő sajópuspöki községben fekvő a sajópuspöki 284. sz. tjkvben A. I. 1. sorszám alatt foglalt **Körtvélyessy István** és neje szül. **Dencsik Erzsébet** nevén álló 69. hrszámu és 116. összeírásu számu ház és belsőrege a 812 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, annak megtartására határnapul **1900. évi október hó 10-ik** napjának d. e. 10 óráját Sajópuspökibe a község házához tüzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át, azaz 81 korona 20 fillért készpénzben, vagy az 1882. évi 60. t.-cz. 42. §-ban jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, 1900. évi július hó 13-án.

Kovács, kir. tszéki albiró.

Kiadó üzlethelyiség lakással.

Rimaszombatban, **Erzsébet-tér** és **Kossuth-utca sarkán** levő üzlethelyiség és lakás megfelelő mellékkeliségekkel **folyó év november 1-től bérbeadó.** Értekezhetni **Süteo István** ügyvéddel.

2—

Hirdetmény.

3939. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **gömörmegei nép- és iparbank** végrehajthatónak **Torma János** miskolczi és **Nagy Miklós** pálfalai lakosok végrehajtást szenvedő elleni 300 korona tőke s járuléka iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t.-cz. 144. és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Serke községben fekvő a serkei 101. sz. tjkönyvben foglalt s Székér János (kinek neje Varga Borbála) nevére 12/72. Székér Márton (kinek neje Farkas Erzsébet) nevére 12/72. Székér Márton nevére 18/72. Torma János nevére 6/72. Székér János nevére 3/72. Székér Julianna nevére 3/72. Nagy Miklós nevére 6/72. Székér Márton nevére 6/72 és Székér János nevére 6/72. részben felvett A. I. 1. sor, 125. hrszámu ház, udvar és kertre 778 korona, továbbá ugyanazon számu tjkönyvben A. I. 2—18. sorszám alatt foglalt 2/4 urbéri kültelekből Torma János B. 5. illetve B. 15. alatti 6/72. rész birtokilletőségére 578 korona és Nagy Miklós B. 8. illetve B. 18. alatti 6/72. rész birtok illetőségére 578 korona ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte annak megtartására határnapul **1900. évi november hó 27-ik napjának** délelőtti 10 óráját Serke község házához tüzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át, azaz 77 kor. 80 fill., 57 kor. 80 fill. és 57 kor. 80 fillért készpénzben vagy az 1882. évi 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, 1900. évi augusztus hó 20-án.

Kovács, kir. tszéki albiró.

MIÉRT

van annyi utáztat?

MERT

valódi Eisenstädter-féle

LINOLEUM padló-zománcz

a törv. bejegyzett „vaslovag” védjeggyel a legjobb és legtartósabb fénymáz **puha padlóknak és konyhabutoroknak** bemazolására.

Bejegyzett

Védjegy „Vaslovag” lovag” védjeggyel.

A Linoleum padló-zománcz egy óra alatt keményre szárad, bámulatosan szép fénnyel bír és tartósság tekintetében eddig fölülmulhatatlan. A következő változatokban kapható: 1 sz. sárgás-barna, 2 sz. sötét-barna és 3 sz. mahagoni-barna. Nagy elterjedtségénél fogva

LINOLEUM padló-zománczunkat

különböző hasonhangzásu nevek alatt értéktelen utáztatokkal hamisítják, miért is **kérjen mindenki kizárólag csak Eisenstädter-féle LINOLEUM padló-zománczot,** a törv. bejegyzett „vaslovag” lovag” védjeggyel.

Eisenstädter Testvérek

lakk- és festékgyára Bécs.

Főraktár:

Braun Zsigmond
vaskereskedése Rimaszombat.

8—12

Tüzifa és köszén.

A beálló idény alkalmával tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy hogy nálam mindenféle, legjobb minőségű **tüzifa, u. m. bükk-, cser- és tölgyfa jutányos árban** kapható lesz. Megjegyzem, hogy **gőzfűrészt** is berendezve, a tüzfát összevágva, házhoz is szállíthatom, és rendelvények már is előjegyezhetők — Ugyanitt értesitem még a nagyérdemű közönséget, hogy **salgótarjáni, putnoki és vadnai köszén** raktáron tartok, azt **jutányos árban** ugy kicsinyben, valamint teljes kocsiakománnyal **házhoz szállítva** elárusítom — Tüzelőanyagok eladására legnagyobb gondot fordítva, kérem a nagyérdemű közönséget nagybecsű bizalmával megtisztelni, a legpontosabb és legjutányosabb kiszolgálást biztosítom.

Mint az „Assicurazioni Generali” gömörmegei főügynöke, a legolcsóbb díjak mellett mindennemű ágazatu biztosítást, u. m. **tüz-, élet- és balesetbiztosítást** eszközölök; az eddig irántam tanusított jóakaratu támogatást megköszönve, vagyok teljes tisztelettel

KOHN ALBERT, fakeskedő

és a triestzi ált. biztosító-társaság

(Assicurazioni Generali) gömörm. főügynöke Rimaszombatban.

7—